

Бастыра ороондордыг пролетарийлери, бириккилегер!

Агитатордын БЛОКНОДЫ

1979

АВГУСТ

8№

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

№ 8
август
1979 j.

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пропаганда ла,
агитация бөлүги

ИДЕОЛОГИЧЕСКИЙ ИШТИ КОЛБОШТЫРА ӨТКҮРЕР

Шебалин аймактын коммунисттери, бастыра ишкүчиле жаткандары «Идеологический ле политикотаскамал ишти мынан ары там жарандылары керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин жөбин иштин жуучыл программазы эдип жарадып уткыдылар.

Партиянын райкомы, баштамы ла цеховой партийный организациялар КПСС-тин XXV съездинин жөптөрүн жүрүмде бүдүрүп, идейно-таскамал иштин сурактарына аяруны тыгыдып ийгендер. Съездтин кийинде өткөн өйдө партиянын райкомынын бюросы ишкүчиле жаткандарды коммунистический үредип тазыктыларыла колбулу 40 суракты шүүшкөн. 8 парткомнын, баштамы цеховой партийный организациянын, 6 идеологический учреждениенин ле организациянын отчетторын уккан. Жаан учурлу сурактарды, темдектезе, идейно-политический ишти колбоштыра бүдүрери жанынан, КПСС-тин XXV съездинин жөптөри аайынча марксистско-ленинский үредүни жарандылары керегинде сурактарды партиянын райкомынын пленумдарында шүүшкөн.

Эмди партийный организациялар идейно-таскамал ишти колбоштыра өткүрери көндүгө берди. Көп нургуны партийный организациялар идеологический иштерди колбоштыра өткүрер планду.

Идеологический ишти жарандылары кадрларла иштеп турганынан, идеологический ичреждениелерден, олардын материально-технический базазын тыгылтканынан камаанду. Аймакта идеологический иш өткүрүп турган, жакшы белетелген ишчилер, көп тоо-

Копия ...
...
...
...

лу учреждениелер бар, 31 школ, культураның 17 ту-
разы, 23 клуб, 28 библиотека, 50 киноустановка иш-
теп туру. Кажы ла билеге 4 газет ле журнал келижип
јат. Аймактың «Сельская новь» деп газеди чыгып
баштады. Бир районный ла төрт совхозный радиога-
зет чыгып туру. Аймактың ишкүчиле јаткандарына
телевидение элбеде таркай берди.

Аймакта улусты үредип таскадар, олардың ортодо
јартамал — политический иш өткүреринде 1400 киж
туружып јат. Олор — КПСС-тин райкомынын пропа-
ганда ла агитация бөлүгинин ишчилери, жүзүн-баш-
ка методический советтердин ле комиссиялардың
члендери, партийный организациялардың качылары-
нын заместительдери, 176 пропагандист, 85 политин-
форматор, 480 агитатор, 467 лектор, редакциянын 8
ишчизи, 287 үредүчи, культураның учреждениелери-
нин ле кинонын 220 ишчизи ле өскө дө ишчилер.
Олордың ончозыла партиянын райкомы керектү иш
өткүрип јат.

Олорго берилген партийный јакылтаны сүреен тың
кичеенип бүдүрип турулар деп, пропагандисттерди:
Липова Надежда Андреевнаны — Чамалдагы орто
школдың директорын, Штейнберг Анатолий Давыдо-
вичти — Оностогы јурт Советтин председателин; лек-
торлорды: Бабачакова Варвара Михайловнаны —
Тектиектеги сегисјылдык школдың үредүчизин, Ель-
ченко Ида Матвеевнаны — Камлактагы сегисјылдык
школдың директорын; агитаторлорды: Семенова Дия
Витальевнаны — Мыйтуда библиотеكانың заведую-
щийин, Бедарева Лидия Илларионовнаны — Чаргы-
дагы участковый больницаның фельдшерин ле өскө
дө көп-көп идеологический ишчилерди адаарга јараар.

Партиянын райкомы кадрларла иштеерде штатта-
гы идеологический ишчилерди талдаарына ла үредип
тазыктырарына јаан ајару эдип туру. Бистин андый
ишчилерди ажындыра талдап јадыс. Бүгүңги күнде
бисте штаттагы идеологический ишчилер бастыразы
пропагандисттер, лекторлор, агитаторлор болгон улус.
Олор ончозы бийик үредүлү эмезе засчно үренип ја-
дылар.

Партийный, комсомольский политүредүнинг сис-
темазында 119 пропагандист иштеп туру. Калганчы

үч жылда бийик үредүлү пропагандаисттердин тоозы 10 кижиге көптөгөн. Пропагандаисттердин 33 проценти — албаты-үредүзинин ишчилери, 16 проценти — Советский, профсоюзный, комсомольский ишчилер.

Пропагандаисттерди теоретический ле методический үредип белетеери кажы ла жыл сайын жаранып туру. Бу өткөн үредүлү жылда научно-методический конференция, 4 семинар, ол тоодо иит пропагандаисттердин аңылу семинары өткөн. Пропагандаисттердин 80 процентке шыдары марксизм-ленинизмнин заочный университетин божодып салгандар эмезе үренип жадылар.

Пропагандаисттердин методический таскадузын бийиктедетен тогус опорный школ бар. Өткөн жылда бастыра школдордо ачык үредү өткөн. Темдектезе, фермада марксизм-ленинизмнин төзөгөлөринин опорный школында (пропагандаизи нök. Казанцева Надежда Ивановна) «Государство ло кижиге», «Албатынын депутаттарынын Советтери — СССР-дин политический төзөгөзи» деп темалар аайынча эки үредү өткөн. Олордо Чаргыдагы совхозтын фермаларынын 9 пропагандаизи болдылар.

Аракы эдер комбинатта экономический үредүнин опорный школы (пропагандаизи нök. Молявко Евдокия Александровна), бу ок предприятиеде комсомольский кружоктын опорный школы (пропагандаизи нök. Суратаева Людмила Михайловна) жакшы иштеп турулар.

Пропагандаисттерге жаан болушты политический ле экономический үредү аайынча КПСС-тин райкомында ла совхозтордын төрт парткомында төзөлгөн методический советтер эдип турулар.

Партиянын райкомы, партийный организациялар «Пропагандаист — эрчимдү иштин ле бийик чынгдыдын беш жылдыгына» деген иш ажыра пропагандаисттердин ижин тыгыдып турулар. Бу тема аайынча өткөн үредүлү жылда научно-методический конференция өтти. Пропагандаисттер партийный ла комсомольский үредүдеги улуска социалистический молжуларга экономический учур берерине болужып жадылар.

Партиянын райкомы партийный организациялардын ажарузын пропагандаисттер акту бойында творческий планду болорына ууландырып туру. Бүгүнгү күн-

де бисте 112 пропагандист бойлорында творческий планду. Творческий план пропагандисттин ижин жагыртып турарына болужып жат.

Штатный ишчилер ле идеологический учреждениелердин башкараачылары бойлорынын идейно-политический кемин бийиктедерге партийно-хозяйственный активтин районный школында үренип турулар.

Идеологический ишчилердин оперативный жуундарын өткүрип турары жанжыга берди. Андый жуундарды бис жаан политический ле хозяйственный иштер башталар алдында өткүрип жадыс.

Партийный организациялардын качыларынын идеологический иш башкарып турган заместительдериле улай ла семинарлар өткүрип турус. Андый заместительдер эмди бастыра баштамы ла цеховой партийный организацияларда бар Былтыр идейно-таскамал иштерди колбоштыра өткүрери жанынан семинарды Эликманарда ла Шыргайтыда өткүргенис.

Партиянын райкомы редакциянын ишчилериле, журткорлорло иштеп жат. Райкомнын, аймакисполкомнын ишчилери, бөлүктөрдүн заведующийлери, учреждениелердин, организациялардын ла ведомстволордын башкараачылары редакциянын ишчилерине улай ла туштажып жадылар. Журткорлорло, стенгазеттердин ле совхозтордогы радиогазеттердин редакторлорыла улай ла семинарлар өткүрип турус. Редакцияда иштеп турган сегис ишчиден 5 кижин бийик ле толо эмес бийик үредүлү, 3 кижин заочно үренип туру, 4 кижин — КПСС-тин члени, беш кижин — газеттин ижинде узак иштеген улус.

Аймакта лекторлорло, политинформаторлорло, агитаторлорло иш чокум төзөлгөн. Ол ишти райкомдо политүредүнин кабинетин ле совхозтордын парткомдоры өткүрип турулар. Райкомдо политинформаторлордын ла агитколлективтердин заведующийлердин, совхозтордын парткомдорунда дезе, агитаторлордын семинарлары өдүп жат. Барагаштагы ла Эликманардагы совхозтордын парткомдоры агитпункттардын ижин жакшы башкарып, оларды керектү спортивный материалдарла жеткилдеп, отчетторун коммунисттердин жуундарында угуп турулар.

Партиянын райкомы, баштамы парторганизация-

лар јартамал ла таскамал иш өткүреринде хозяйство-
лордын башкараачыларынын ла специалисттердин
учурын ла бу иш учун каруулу болорын тынгыдып ту-
рулар. Бу суракты райкомнын бюросында, партком-
дордын јуундарына, партийный јуундарга тургузып
јадыс. Темдектезе, бу јуукта райкомнын бюросында
«Шебалиндеги совхозтын башкараачылары ла спе-
циалисттери идейно-таскамал иште туружып турганы
керегинде» суракты шүүшкен.

Аймакта 55 башкараачы ла специалист-пропаган-
дисттер, 20 — докладчик, 84 — лектор, 83 — полит-
информаторлор ло агитаторлор. Албаты-јон ортодо
тоомјылу, хозяйственный ла идеологический ишти кол-
боштыра өткүрип, јакшы једимдерге једип алып тур-
ган башкараачылар ла специалисттер аймакта көп.
Олор: Плетенецкий Д. Е. — Эликманардагы совхоз-
тын директоры, экономический үредүнин школын
башкарып јат, лектор; Муклаев Альберт Сумкович —
Барагаштагы совхозтын экономизи, парткомнын чле-
ни, лектор; Власенко Зинаида Федоровна — Чаргыда-
гы совхозтын зоотехниги, коммунистический иштин
школынын башкараачызы; Идубалин Владимир Ни-
колаевич — Топучадагы ферманын управляющийи,
пропагандист.

Партийный организациялар өткүрип турган басты-
ра бу төзөмөл, идейно-таскамал иш онынчы бешјыл-
дыктын төртинчи јылынын пландарын ла молјуларын
бүдүрерине тын јөмөлтө эдип туру.

Је оныла коштой Шебалин аймакта идеологичес-
кий ле идейно-таскамал ишти өткүрип турганында је-
дикпес-тутактар эмди де көп. Кезик парторганизация-
ларда политический ле экономический үредүнин ке-
ми јабыс. Лекционный ла массово-политический иш-
тин једими ас. Социалистический мөрөйді төзөп лө-
башкарып турганында једикпестер јоголголок. Куль-
туранын учреждениелеринде керектү ишчилер једиш-
пей туру. 76 клубный ишчиден јүк ле 12 кижі эмезе
11 проценти аңылу үредүлү. Хозяйстволор стипендия
төлөп культуранын институттарына ла училищелери-
не үредүге улус ийбей турулар. Бу айдылган ла өскө
дө једикпестерди тургуза ла јоголтоло, ишти јаранды-
рары — партийный организациялардын задачазы.

Шебалин аймактын партийный организациязы «Идеологический ле политико-таскамал ишти мынан ары там жарандылары керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин јобин бүдүрери јанынан төзөмөл лө политический ишти элбеде төзөйлө, ишкүчиле јаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип үредип тазыктылары јанынан КПСС-тин XXV съезди тургускан задачаны јенүлү бүдүреринде аланзу јок.

П. Е. ГОЛОВ,

КПСС-тин Шебалиндеги райкомынын баштапкы качызы.

ИДЕОЛОГИЧЕСКИЙ ИШТИ — ОЙДИН НЕКЕЛТЕЗИНЕ

Шебалин аймакта Барагаштагы совхозтын Шыргайтыдагы фермазынын коллективи иштеги једимдериле улай ла макталат. Чын да бу јердин улузы иштенкей де, киленкей де. Олор иштеп те, амырап та билер. Иштеги коллективте озочылдардын тоозы јылдан јылга көптөйт. КПСС-тин XXV съездинин ле партиянын Төс Комитединин Пленумдарынын јөптөрин бүдүрерге кичеенип иштеп, идеологический кадрлар јартамалду ишке партийный ајаруны там ла тыныдат.

Бу јуукта Шыргайтыдагы ферманын уй саачыларында јилбилү куучын өткөн. Ол куучындагы сурак КПСС-тин Төс Комитединин «Идеологический политико-таскамалду ишти јарандырары керегинде» јөбине учурлалган. Бу јаан учурлу политический документти калык-јонго јартаары — агитаторлордын, политинформаторлордын, лекторлордын карулу дачазы.

Агитатор, коммунист Ираида Татуевна Чальчикова уй саачыларга өткүрген куучынды партиянын бу јөбинен баштаган.

Калганчы јылдарда бистин партиянын Төс Комитеди идеологический сурактарга учурлалган одустан ажыра јөп јарадып көргөн. Иштеги коллективте өдүп турган идеологический, политико-таскамалду иш коммунисттердин ајарузында улай ла турат. КПСС-тин Төс Комитединин бу јангы чыккан јөбиле башкарынып, Шыргайтыдагы цеховой партийный организациянын коммунисттери оосо өткүрер политический агитациянын учурын там ла бийиктеди, агитаторлордын ижин јарандырар амадула иштейдилер.

Бүгүңги куучын агитатор Ираида Татуевнага учурлалат. Цеховой парторганизациянын качызы коммунисттердин јакылтазын акту јүрегинен бүдүрерге кичеенип иштейт.

Нөк И. Т. Чальчикованын агитатор болуп иштегенинен ала он жыл болгон. Коммунист кижиси бу партийный якылтаны ак-чек бүдүрөт. Агитатордын ижиси онын экинчи ижиси боло берген.

Текши пропаганданын, агитациянын алдына жаан задачалар тургузылды. Партия кажы ла коммунисттин онын идеяларын таркадарга пропагандист болорун некейт. Бу жаан учурлу ишке бойынын билгирин ле күүнининг жылузын берер учурлу. Кажы ла коммунист, анчадала агитатор, калык-жонго партиянын төс шүүлтелерин ойинде жетирип, оларды жаңы жедимдерге кычырат.

Владимир Ильич Ленин агитаторды Совет жаңын турумкай полномочийи деп адаган, Мындый бийик атты чике бүдүрер керек.

КПСС-тинг члени, цеховой партийный организациянын качызы Ираида Тутуевна аймакта да, совхозто до эн артык иштү агитатордын бирүзи. И. Т. Чалчикова журт жердеги Культуранын туразынын директору болуп иштейт. Культуринчи бойынын ла агитатордын ижин тентай ла бүдүрөт, малчылар бойлорынын күүнзеген агитатордын жылу сөзин угарга сүүгилейт. Же ол токунап отурбай, жаан удабай ла турлулар сайын жүрүп, агитационный ишти өткүрөт.

Партиянын XXV съездинде нөкөр Л. И. Брежнев айткан:.. «...темдектеген задачаларды бүдүрерге биске ончобыска көп лө эрчимдү иштеерге келижер. Кажы ла коммунист, кажы ла партийный организация, кажы ла партийный комитет съездтинг жөптөрүн бүдүрерине бойынын жөмөлтөзин кожор учурлу». Цеховой парторганизация бу некелтелерди жүрүмде бүдүрерине аңылу ажару эдет. Агитационно-массовый ишти төзөмөлдү төзөп, озочылдардын иштеги жедип алган жедимдерин эл-жонго текши таркадарга агитатор бойынын билгирин, жайалтазын бир де карамдайбайт. «Жуучыл листоктор», «Жалкындар», «Малчы» деген стенгазеттер улай ла чыгарылат. Ферманын конторазында, клубында, уй саар жерде, малчылардын турлуларында эдилген оперативный көргүзүлү агитация Ираида Татуевнанын колыла эдилген.

«Малчы» деген стенгазет ажыра озочыл койчы Петек Кудыевич Какпаковтын, трактористтердин Ми-

хаил Карманович Боделуковтын, Борис Михайлович Чалчиковтын, КПСС-тин обкомынын члени, уй саачы Нина Лазаревна Канаеванын озочыл ченемели телкем таркадылган.

И. Т. Чальчикова куучын өткүрерге ажындыра белетенет. Жилбилү листокторды кычырып, бир кичинек план тургузат. Партия ла башкарунын жөптөрүн улуска жартаарга көп литература кычырат. Коллективтин ижин жарт темдектерле жартайт. Агитатордын күрч сөстөринен жалкулар, аракызактар, иштин дисциплиназын бузаачылар туура артпайдылар.

Журтхозяйственный темага, озочыл эп-сүмеге учурдалган куучын өткүрерге специалисттерле куучындажат. Олордын jakылтазын малчыларга төкпөй-чачпай жетирет. КПСС-тин райкомынын члениле аймактагы парторганизациянын ижи керегинде солундарды эл-жонго улай ла жартайт.

Эмди агитатордын ижи азырал белетеечилер ортодо эрчимдү өдөт. Агитатордын от-жалбыштын сөзи неден де баалу. Ол бойы иштеп те, айдып та билер кижги. Онын турумкай болушчылары жер ижинин бригадири А. К. Боделуков, художественный самодеятельностьтын башкарачызы Е. Я. Мажлаева өскөлөри де.

Барагаштагы совхозто Шыргайтыдагы ферманын калык-жоны партиянын XXV съездинин, КПСС-тин Төс Комитединин июльский ле ноябрьский (1978 j.) Пленумдарынын жөптөрүн, 1979 жылдын пландарын ла бүткүл онынчы бешжылдыктын jakылталарын бүдүрери учун эрчимдү тартыжу өткүрип туру. Күнүн сайын там ла элбеп турган социалистический мөрөйдди коммунисттер баштап, бойлорынын жозокту ижиле, от-жалбышту сөзиле калык-жонды арбынду ла чынды иш бүдүрерине көдүрип жадылар.

Коллективтин алдында турган задачалар жаан, алынган молжулар бийик. Олорды женүлү бүдүрери цеховой партийный организациядан жаан творческий баштанкай, онын ончо бөлүктеринен једимдү иш, коммунисттерден партийный иште эрчимдү туружарын некеп јат.

А. СОКОЛОВ,

КПСС-тин Шебалиндеги райкомынын пропаганда ла агитация бөлүгинин заведующийи.

ЖАРТАМАЛ ИШ — ӨЛӨН ИЖИНДЕ

КПСС-тин Кан-Оозындагы райкомы, баштамы партиянын организациялар көргүзүлү агитациянын бастыра бүдүүлерине жаан аяру эдип, агитационный ишти коллективтердин пландарыла, алынган молжуларыла колбулу ла онын бүдүп турган айалгазын жарт көргүскедий эдип төзөөрине жаан аяруларын ууландырып турулар. Көргүзүлү агитация жүрүмле колбулу болуп, чике өткүрилер болзо, ол жаан тузалу болорын жүрүм жарт керелейт.

Аймакта көргүзүлү агитация жанынан аңылу совет төзөлгөн лө иштеп жат. Кажы ла партиянын организацияда бу иш учун каруулу улус көстөлгөн. Олор озочылдардын ченемели, бригаданын эмезе звенонын баштамкайы бастыра коллективке, кажы ла ишчиге ле колхозчыга жарлу болзын деп, кичеенип турулар.

Темдектезе, июль айдын баштапкы күндеринде звенолордын ла бригадалардын азырал белетеер ижиндеги баштапкы итогторын көрөр тужында идеологический ишчилер бу иштин айалгазын бастыра улус жарт билзин деп, жартамалду иштер өткүрген. Азырал белетеечилер ортодо баштапкы онкүндүкте XXI партсездин адыла адалган колхозтын Көзүлдеги фермазынын звенозы озочыл болуп чыккан. Колхозто бу жылда азырал белетеер иштеги баштапкы озочылдарына учурлалган митинг өткөн. Улус иштин озочылдарын бастыра жүрегинен уткыган. Культуранын журт Туразынын художественный самодеятельнозынын туржачылары олорго учурлап, концерт-ойын тургускан. Звеневой коммунист Павел Васильевич Татуковко чечектер табыштырылган, эрчимдү ижи учун көп жылу сөстөр айдылган. Бу звено жети күннин туркунына 1 мунг 300 центнер өлөн обоолөп, якылтаны 300 центнерге ажыра бүдүрген. Совхозтын конторазынын жанында озочылдарга учурлап, иштин магынын

флагы көдүрилген, звенонын ижинин једимин јартаган ла өскө ишчилерди олордон тем алынзын деген кычырулу сөстөр бичилген.

Азырал белетеер өйдө аймактын колхозторынын ла совхозторынын көп јанында идеологический ишчилер анайда јозокту ла једимдү иштей бердилер. Партийный организациялар иштеер коллективтерде политический ишти төзөп, бу өйдө малга арбынду азырал белетеп алары учун тартыжунын јаан учурлу болгонын јарт ондоп турулар.

Л. И. Брежнев партиянын XXV съездинде айткан куучынында колхозтор ло совхозтор малды јарандыра өскүреринин төзөлгөзин — азырал базаны бек эдерине, јаландарды ла одорлорды јарандыраына азырал эдерине бастыра культуранын түжүмин бийиктедерине јаан ајару эдер учурлу деп темдектеген.

Бу керекте улусты јаан иштерге көдүрип ле оморкодып турган идеологический ишчилердин учуры база да јаан болуп јат. Эмди, азырал белетеер иштин тебүзи там ла тынып турган өйдө, јаландарда массово-политический иш јангыдан бийик учурды алынып туру. Азырал белетеечилер ортодо социалистический мөрөйдин ээжилерин чокумдап јартап алган, колхозтор, бригадалар ла звенолор ортодо иш аайынча мөрөйдин договорлорын јөптөп салган.

КПСС-тин Төс Комитединин «Идеологический, политико-таскадылу ишти онон ары јарандыраы керегинде» јөби бу өйдө кажы ла парторганизациянын төс башкарынар документи болуп јат. Бу јаан учурлу партийный документте чокумдалган јангы некелтелерди кажы ла агитатор ло политинформатор, культуранын ишчилери, партийный, профсоюзный ла комсомольский ишчилер бойына алынган. Азырал белетеери јанынан албаты-хозяйственный планы бүдүрери јаландарда јартамал ишти чике төзөп алганынан јаан камаанду деп, кажы ла ишчи јарт ондоп туру.

Партиянын районный комитеди эл-јон азырал белетеер ишке текши кирижердин алдында бу иштин јаан учурлу болгонын керелеген көргүзүлү агитациянын айалгазын шиндеп көрөрин төзөгөн. Культура-нын ишчилериле, агитаторлорло, политинформаторлорло, стенной газеттердин редакторларыла, комсо-

мольский прожекторлорло семинар өткүрүп анда азырал белетеечилерди культурный жанынан жеткилдеер ишти жарандыраарын, социалистический мөрөйдиг өдүп турган айалгазын элбеде жартаарын, жегүчилдерди уткыырын төзөөрин ле иштинг озочыл эп-сүмелерин элбеде таркадарын шүүшкен.

Аймактын бастыра колхозторунда ла совхозторунда өткөн ачык партийный жуундарда азырал белетеерининг сурактары шүүжилген. Хозяйстволордын көп тоолу коммунисттери ишкүчиле жаткандар ортодо жартамалду иштер өткүрери учун каруулу болуп көстөлгөн. Эмди бригадаларда ла звенолордо азырал белетееер иште 250 коммунист ле 290 комсомол туружып жат.

Коллективтерди жаан учурлу иште 19 партийно-комсомольский группа, 169 агитатор ло политинформатор башкарат. Ого үзеери азырал белетееер иш башталган ла өйдөнг ала аймакта агитпоезд иштеп турганын темдектеер керек. Колхозтордын ла совхозтордын одуларында ла жалаңдарында лекторлордын отжалбышту сөстөри жаңыланар, культуранын районный Туразынын агитбригадазынын концерт-ойындары көргүзилер, автолавкалар жүзүн-жүүр товарларды жетирип садар, бытовой жеткилдеш жанынан комбинаттын ишчилери болор.

Идеологический ле политико-таскадылу ишти жарандыраары өткүргени азырал белетееер ишти жаан жедимдү өткүрерине салтарын жетирип, эл-жоннын творческий эрчимин көдүрип туру. Темдектезе, Жабагандагы совхозтын ишчилери азырал белетееер ишти өйинен озо ло бийик чындыйлу өткүрери керегинде баштамкай эттилер. Аймакта бу совхозтын ишчилеринен көп улус жозок алынарында алаңзу жок.

Азырал белетееер иш күннүн сайын там ла элбеп туру. Оныла кожо жалаңдарда политический де иш там ла элбеп, там ла тыгып жат деп темдектеер керек. Талицадагы совхозто, «Путь Ильича», «Путь Ленина» колхозтордо азырал белетееери башталган ла өйдөнг ала стеной газеттер ле «жалкындар», жуучыл листоктор чыгарылып жат, агитбригада концерт-ойындар көргүзет... Озочылдарга уткуулду телеграммалар табыштырылат, оларго иштинг магынын флагы көдүрилет.

Азырал белетеер иш — текши калык-јоннын бүдүретен јаан учурлу ла каруулу ижи болуп јат. Анда јангыс ла улусты билгир башкарарын ла технический аргаларды толо тузаланарын јеткилдеер эмес, је анайда ок јартамал ишти элбеде өткүрери јаан учурлу болуп туру. Јартап айткажын, азырал белетеери — јурт јерлерде партийный иштинг төс бөлүги болуп јат.

В. БОРОВИКОВА,
КПСС-тин Кан-Оозындагы райкомынын инструкторы

ПИСАТЕЛЬ ЛЕ ЭМДИГИ ОЙ

Бу жуукта бистинг областътын бир кезек писательдери партиянын обкомынын агитпоездиле кожо жүрүп, Шебалин аймакта совхозторынын ла колхозторынын ишмекчилериле, школдордын үрөнчиктериле тушташкандар. Бу туштажулар жылбүлү ле тузалу болгон.

Литературала иштеп турган улуска андый туштажулар оног ары иштеерге айдары жок жаан тузазын жетирип жат. Аймактын ишкүчиле жаткандарыла өткүрилген туштажулар көп учуралдарда ачык-жарык куучын боло берип турган: улус сурактар берип, бойлорынын шүүлтелерин айдыжып турган. Жуулган улустын билерге турганы сүрекей элбек болгон. Олор Вьетнамдагы, Китайдагы, Жуук Күнчыгыштагы айалганы, областътагы бүгүнгү керектерди, литературанын өзүми керегинде жетирүлерди жылбиркеп, сонуркап угуп тургандар.

— Бистинг ороон жок болгон болзо, ак-жарыктын үстинде керектер кандый аайлу болгодый эмеш не? — деп, бир кижичи сурак береле, бойы ла каруузын мынайда жандырды:

— Жер үстинде коркушту шыра-корон болор, чындык качан да тургузылбас эди. Кара санаалу, куурмакту немелер ас эмес. Күчтү деген күлүктөр бойынан эмеш уянын жудуп ийеринен туура калбас. Бистинг ороон бек турганы телекейлик керектерге жаан салтарын жетирип жат. Онын да учун жер үстинде одус жылдын туркунына жаан жуу-чактын көрнөөзи көнжүбей турганы ол. Бу төс учурлу керек, оны бис ундыбас учурлубыс.

Бу кижинин айтканы калганчы өйлөрдө, стратегический табарулу жуу-жепселди эдип-чыгарарын астадып, токтодузы жанынан жөптөжү тургузылып турган күндерде, менин жүрегиме тын томулды.

Бистинг Төрөлис амыр-энчүнин керегин корулаарында, албатылардын ортодо куурмак жок колбулар

тургузарында баштапкы жерде турганын бастыра жер-телекей, албаты-калык билер. Совет албаты беш-жылдыктын пландарын жегүлү бүдүрүп, жаан алтамдарла ичкери барып жат.

Литература ла искусствонун бүгүнгү күндеги өзүми — бистинг албатынын духовный жанынан бийик көдүринилү болгонынын керези. Бис ого оморкоп турганыс жолду. Же бис бүгүнгү күндеги једимдериске ойинен өткүре көкүбей, идеологический иште бар једикпестерди, јастыраларды јарт көрүп јадыс.

Туулу Алтайдын литераторларынын произведение-лери текши јарлу. Оны СССР-дин писательдеринин Союзынын правлениезинин баштапкы качызы Георгий Маг ов јиит писательдердин 7-чи Бастырасоюзный јуунында анылап темдектеген. Ол алтай литература ичери өзүмдү барып јатканын анылу темдектеген. Алтай литература јылдын ла јаңы үлгерлерле, куучындарла, очерктерле, повестьтерле, научный шинжүлерле, романдарла байгызылып туру. Авторлордын творческий узы бийиктеп јат. Олордын бичип турган темалары да элбейт. Областьтын писательдеринин бичиктери Горно-Алтайскта ла Барнаулда, Новосибирскте ле Москвада, анайда ок карындаштык республикалардын ла областтардын тилиле кепке базылып чыгат.

Калганчы јылдарда областьтын писательдери бир канча солун ла јилбүлү произведениелер бичип чыгаргандар. Мында эн ле озо Јыбаш Каинчиннин «Койчылар», Күүгей Төлөсовтын «Ол јол кайда?», «Таштагы истер» деп повестьтерин, А. Адаровтын үлгерлерин, Б. Укачиннин үлгерлерин ле статьяларын, А. Калкиннин «Маадай-Кара» деп кай чөрчөгин, А. Демченконын јаңы бичиктерин, јиит бичиичилердин јуунтыларын темдектеерге јараар.

Писательдин творчествозы онын јадын-јүрүмде акту бойы канайда туружып турганынан, оны јартап бичииринен камаандузы јарт. Писательдин ийдези — бүгүнгү јадын-јүрүмди ондоп билеринде. Быјыл сентябрь айда Горно-Алтайскта СССР-дин писательдеринин Союзынын правлениезинин башкартузыла јаан конфренция өдөр. Анда шүүжетен тема «Сибирьдин, Ырак Күнчыгыштын ла Түндүктин учында јаткан

албатыларынын литературазында эмдиги өйди көргүскени» болор. Конференцияда алтай да литературадагы једимдер ле једикпес-тутактар ончо јанынан көрүлөр.

Бүгүн Туулу Алтайда СССР-дин писательдеринин Союзынын 19 члени, 60-нан ажыра јиит литераторлор иштеп јат. Бистин ороондо творческий ишти өткүрериле сүрекей јарамыкту айалга төзөлгөн. Јай-алталу кижиге ончо јолдор ачык, бастыра праволор берилген. Је јангыс ла коомой бичиир право берилбеген деп чын айдылган. Анчадала јаан ајару јиит бичиичилердин творчествозына эдилет. Бу јанынан элбек иштер Туулу Алтайдын да писательский организациясында өткүрилет. Олордын бичиген рукописьтерин шүүжери, семинарлар өткүрери, произведенилерди газеттерде, јуунтыларда кепке базып чыгарары, радио ажыра јарлаары, јиит бичиичилерди зональный, республиканский ла бастырасоюзный јуундарда туружарын јеткилдеери бисте јанжыга берген. Темдектезе, быјыл бистин областьтан Ј. Маскина јиит бичиичилердин VII Бастырасоюзный јуунында турушкан. Онын эн артык куучындарын ла повестьтерин журналдарда ла «Јиит гвардия» деп издательстводо јарлаар шүүлте эдилген.

Писательдердин организациязы пединституттын студенти Е. Бурмаловтын, Кебезен јуртта јаткан В. Беловтын үлгерлерин, Экинурда јуртап јаткан Н. Бельчевованын, Карагај јурттан Зоя Пирогованын куучындарын, Ийин јурттан К. Тепуковтын үлгерлерин, Т. Торбсковтын куучындарын шүүжип көрөлө, кепке базып чыгарар эдип темдектеген.

Туулу Алтайдын писательдери улай ла областтын ишкүчиле јаткандарыла, јашөскүримле туштажып, олорды бойлорынын творчествозыла, пландарыла таныштырат. Бичиичилер јаантайын кажы ла јуртта сакылталу айылчылар. Калганчы јылдарда бис кычыраачыларла туштажуны «Знание» обществонын организациязыла кожо партиянын обкомынын агитпоездинин ижинде туружып өткүргенис.

Областын писательдери јылдын ла карындаштык республикаларда ла областтарда алтай литературанын күндерин өткүреринде туружат. Андый күн-

дер «Литературалардын најылыгы — албатылардын најылыгы» деген ууламјылу өдөт. Бу да жылда областьтын көп бичиичилери ороон ичинде өткөн литературный јуундарда турушкандар.

«Идеологический ле политико-таскамалду ишти онон ары јарандырары керегинде «КПСС-тин Төс Комитединин јөби бистин идеологический ижистин итогторын көргүскен, алдыста турган задачаларысты темдектеген јаан учурлу документ болуп јат деп айтса јастыра болбос. Бу јөп орооннын творческий организацияларынын ижин онон ары јарандырарына элбек јол ачар, бистин идеологический эп-аргаларыска јангы ийде кожорында алаңзу јок.

Партиянын Төс Комитединин јангы јөби бисти ишке бастыра билгинин, ийдезин салып иштезин, јалыр шалырт кылыкты, тееркеш-чүмеркешти јолдон кедери јайлатсын деп некеп јат.

Туулу Алтайда литературанын ла искусствонин ишчилери бойынын творческий ижин јангы бийик кемине көдүрер амадулу. Бистин кажыбыс ла творческий аргаларды толо тузаланып, чыгарып турган произведениенин чындыйын ла өдүнзизин тыныдар учурлу. Бу — эмдиги өйдин некелтези.

Э. Палкин.

БИБЛИОТЕКАЛАРДЫН ИЖИ ЈАНҒЫ ТЕБУ АЛЫНАТ

Коммунистический партияга баштадып, советский албаты коммунистический строителствонын КПСС-тин XXV съезинде жөптөлгөн улу-жаан пландарын жеңүлү бүдүргилеп турулар.

Ондой аймактын библиотекалары ижинде КПСС-тин Төс Комитединин 1974 жылда чыгарган «Ишкү-чиле жаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип тазыктырарында ла научно-технический прогрессте библиотекалардын учурын бийиктедер керегинде» жөбиле башкарынат. Бу жөптин учурын жартаза, ол библиотекалардын бастыра системазын чек кубултып, олардын ижи-тожын жаңы, централизованый (төс жерден башкара), ээжилер аайынча төзөөрин некейт. Бу жөптин чыкканынан бери беш жыл өтті. Библиотекалардын ижин жаңы ээжилер аайынча кезем кубултып, онон ары жарандылары керегинде партиянын жакаруларын бистинг библиотекаларыстын ишчилери жеңүлү бүдүрип турулар.

Аймактын библиотекалары ижин жаңы некелтелерге келиштире төзөп, көрүмжилү једимдерге јединип јадылар. Јурт эл-јонды бичиктерле јеткилдеерин онон ары жарандыларын амадап, аймак ичинде 17 филиал, јаан эмес јурттарла тартып јүрер 6 библиотека төзөлгөн, онон башка, КПСС-тин райкомынын ла Индеги 18 номерлү СПТУ-нын библиотекалары иштеп јат. Аймактагы чабанский бастыра 309 стоянкалардын тоозынан 230 стоянкада көчүп јүргүзер библиотекалар ла бичиктер үлеер пункттар төзөлгөн. Аймакта јуртап јаткан 14776 јурт кижинин тоозынан 10796 кижии — јербойындагы библиотекалардын кычыраачылары. Библиотекалардагы бичиктердин текши фонды — 113462 экземпляр бичик, айдарда бир кычыраачыга сегис бичиктен келижип јат. Кычыраачылардын тоозы, 1977 жылдагызына көрө, 478 кижии-

ге, бичиктердин тоозы десе 37 мунг экземлярга көптөгөн. Бу једимдери учун Ондой аймактын библиотекаларына КПСС-тин обкомынын, облисполкомнын, ВЛКСМ-нин обкомынын улалып јүрер Кызыл маанызы берилген.

Районный библиотека — јурт библиотекалардын ижин башкарып, оларго методический болуш јетирер тос јер. Анда кажы ла квартал сайын семинарлар өткүрилет, олардо «Ижи централизованный система аайынча төзөлгөн библиотекалар јурт улусты бичиктерле кандый јеткилдеп турганы», «Библиотекалардын производството болушту ижи», «Ыраак турлулардагы малчыларды бичиктерле јеткилдееринин јүзүн-башка бүдүмдери ле эп-аргалары» ла өскө дө көп сурактар шүүжилген.

Бисте јурт библиотекаларга методический болуш јетирер иш төзөмөлдү өткүрилет. Быјыл тос библиотеканын ишчилери 15 јуртка јүрүп, андагы библиотекалардын бичиктеринин фондын канайда шиндеп көрөрине, СССР-дин јангы Конституциязын пропагандовать эдери јанынан ишке, СССР-дин Верховный Советине выборлор өткүрерине белетенер өйдө өткүрилген массово-политический ишке, балдардын Телекейлик јылына учурлалган иштерге керектү методический болушын јетирген. «Централизация аайынча өдүп турган кубулталарга белетенери јанынан Караколдогы јурт библиотеканын ижи керегинде» ле «Туяктудагы јурт библиотека эл-јонды бичиктерле јеткилдеер ижин канайда төзөп алганы керегинде» сурактар белетелип, Культуранын Советине шүүжүге чыгарылган. Сегис кизи тос библиотекада үредү практика өткөн.

Аймакта анылу сурактар аайынча бичиктерле јеткилделген специализированный библиотекалар иштеп јат. Темдектезе, јуртхозяйственный литератураны пропагандировать эдип, производството болуш јетиретен анылу библиотека — Шашакмандагы библиотека. Бу библиотека (заведующийи нөк В. Г. Кашашева) јурт хозяйствонун специалисттерин, механизаторлорды јуртхозяйственный литературала јеткилдеп, олардын ижи-тожыла колбулу бичиктерди кычырып турарына јилбиркеткедий јаан јартамал иш өт-

күрип јат. Мында кычыраачыларга информация-справка беретен ле јангы бичиктер пропагандировать эдетен иш јакшы өткүрилет. Специалисттерге, колхозчыларга учурлалган јангы бичиктердин выставкалары өткүрилет, кызыл толуктар јаантайын јангы көргүзүлү пособиелерле, јангы газет-журналдарла јеткил-делет.

Куладыдагы јурт библиотеканын ишчилери краеведческий ишти тözömöldү башкарат. Олор јербойындагы сегисјылдык школдын үредүчилериле, үренчиктериле кожо бойынын јеринин ле мындагы баштапкы коллективный хозяйствонун (Куладыдагы коммуна-нын) исторিয়াзы керегинде ле XXIV партсъездтин адыла адалган колхозтын эн артык улустары керегинде көп јилбүлү материалдар јууп алган.

Библиотеканын филиалдарында јашöскүримди идейно-политический, нравственный јанынан ла ишке тазыктырар задачаны бүдүрип, кычыраачылардын 5 конференциязы өткүрилген, Л. И. Брежневтин «Кичү јер» ле «Јангы јер» деп бичиктери шүүжилген. «Л. И. Брежнев — амыр-энчү учун чылаазыны јок тартыжаачызы» деп тема аайынча информация өткүрилген.

Тös библиотеканын көп тоолу филиалдарында јангы ла јон јерлерди кыралап баштаганынын 25-чи јылдыгына учурлалып, «Јангы јер — иштин подви-гинин јери» деп темага оос журнал чыгарылган. «Кичи ижиле мактадат» деп тема аайынча тематический вечерлер өткүрилген, «Јангы ла јон јерлерди кыралап баштаганынын 25-чи јылдыгы» деп темага куучын-беседалар өткүрилген.

СССР-дин Верховный Советине выборлорго беле-тенер öйдö эл-јон ортодо өткүрилип турган јартамал-политический иште библиотекалар эрчимдү туружып, јүзүн-башка иш бүдүрген. Темдектезе, «Гимн, Герб, Флаг — бистин орооныстын јаан ийде-күчин темдектеп тур-ган темдек-кереези», «Мен улу советский законды мактап турум» деп темалар аайынча оос журналдар чыгарылган, агитпункттарда, библиотекаларда вы-ставкалар јазалып кееркедилген, «Олор үнин баштап-кы катап берип, выборлордо тутужып јадылар», «Бис-тин избирательный система» деп темалар аайынча

куучын-беседа өткүрилген, выборлорго учурлалган плакаттар ла өскө дө көргүзүлү материалдар белетелип, таркадылган.

Библиотекалар СССР-дин жаңы Конституциязын пропагандавать эдерине анчадала жаан аяру эдет, ого учурлап, бичиктердин выставкалары, обзорлары, «Чын ла чындык демократиянын обществозы» деп тема аайынча беседалар өткүрилген.

Библиотекалардын өткүрип турган массово-политический ижинин көбизи баланын Телекейлик жылына учурлалат. Олор жаан аяруны анчадала интернациональный воспитаниеге эдет. «Советский улустын адын-жүрүминин темдектери» деп темага ла амыр-энчү учун тартыжуга учурлалган бичиктерди пропагандавать эдерине жаан аяру эдилет.

Март айдагы каникулда баланын Телекейлик жылынын эмблемазынын алдында Елонын, Шибенин, Купчегеннин, Хабаровканын, Ондойдын, Алтыгы Талдунын журт библиотекаларынын баштанкайыла «Балдардын бичиктеринин неделези» өткүрилген, «Балдардын бала тужы эки башка бүдүмдү», «Бис амыр-энчү учун!», «Планетадагы бастыра балдар ырысту болзын» деп темалар аайынча утренниктер өткөн. «Колдороордон бек тудуныжаар» деп бичик аайынча кычыраачылардын шүүжүзи болгон, «Амыр-энчү учун тартыжуда поэзиянын учуры» деп тема аайынча литературно-музыкальный вечер өткүрилген, «Партиянын пландары — албатынын пландары» деп темага оос журнал чыгарылган.

Журт библиотекалардын ижинин учурын бийиктеткениле коштой, олорго кадрлар белетеер ишти тындылары жаан учурлу боло берди. Калганчы жылдарда бийик ле аңылу орто үредүлү библиотекарьлардын тоозы көптөгөн. Аймакта иштеп турган 29 библиотекардын тоозында 8 кижини бийик үредүлү, 7 кижини аңылу орто үредүлү, олордын көп сабазынын иштеп келген стажы 10 жылдан ажа берген. Узак жылдарга бойынын ижинде көрүмжилү једимдерге јединип, эл-јон ортодо жаан тоомјыда јүргендердин тоозында библиотекар Е. А. Илисова. Ол бойынын сүүген профессиязына јииттерди јилбиркедип, јашөскүрим ортодо жаан јартамал иш өткүрип турганынын

шылтузында, онын јеринен калганчы жылдарда культуранын институтуна алты кижии үренерге күүнзеп барган, эмди оны үренип божоткондордын тоозынан төрт кижии библиотекарь болуп иштеерге бойынын аймагына келген. Нөкөр ИлISOBA E. A. узак жылдарга јакшы иштегени учун Культуранын Министерствазынын, Культуранын јербойындагы управлениезинин ле отделинин Күндүлү грамоталарыла көп катап кайралдаткан.

Библиотекаларга кадрлар белетеер сурактарла колбой олардын јадын-јүрүминин айалгаларын јарандырар некелтелерди ундыбас керек. Је бистин аймактын бир кезек јурттардагы башкараачы ишчилер библиотекарьлардын јадын-јүрүминин айалгаларына, оларды јадар јерле јеткилдеерине кичеемелди јеткилинче этпей јат.

Тургуза өйдө бистин идеологический фронттын ишчилеринин алдында кычыраачылардын ортодо правовой литератураны пропагандировать эдер, јурт хозяйствонун специалисттерин ле өскө дө јурт ишчилерди керексип турган бичиктерле бойынын өйинде ле толо јеткилдеер каруулу задача туруп јат.

Анайдарда, эмди бис ишкүчиле јаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип тазыктырарына јаан јөмөлтөбисти јетирерге албаданып, библиотекалар ортодо мөрөйдии там элбеде көндүктирерге, озочыл библиотекалардын ижинин ченемелин јууп таркадарын онон ары јарандырарга бар арга-күчисти, билгирлери тизе тузаланып, эрчимдүү ле ак-чек иштеп турус.

Р. Майчикова, Ондойдогы төс библиотеكانын директоры

АГИТБРИГАДАЛАР ЖОРУКТА

Аш үрендеер эмезе оны жуунадар, Советтер тудар выборный кампаниянын өйлөринде, мал турган кыштуларда ла жайлуларда Кан-Оозы аймактын журттарынын клубтары, художественный самодеятельностьтын коллективтери культурно-массовый иштердин жүзүн-башка эп-аргаларын тузаланып, искусствонун аргалары ажыра жаңы көрүм-шүүтелү улус үредип-таскадарына кичеенип иштейт.

Иштеги улусты мактаары кандый ла баалу баштангайды жөмөөри, једикпес-тутакты өйлү-өйинде таап, јартына чыгары, оны јоголторго болужары күндүлү де, каруулу да задача болуп јат. Аймактын агитационно-художественный бригадалары шак бу амадула башкарынып јадылар.

Олордын программаларына, сценарийлерине эн артык улус керегинде журамалдар, јилбүлү ле јараш кожондор, өткүн үлгерлер ле өскөзи де кирип јат.

Темдек эдип XXI партсъезд колхозтын агитбригадазын алалы. Бу коллектив эбире јылга иштеп, бойынын ижин колхозтын јадын-јүрүмиле, жаңы, озочыл баштангайды жөмөөрилe жуук колбулу өткүрет. Агитбригада иштеги коллективтерде јаан тоомјыда. Онызы јолду. Ненин учун дезе, онын программазы улай ла жаңыртылып, бүгүнгги јадын-јүрүмди толо көргүзет. Агитбригаданын туружаачылары эстраданын жүзүн-башка эп-сүмелерин тузаланып, сатирический берилтелер белетеп, производство ло јадын-јүрүмде учурап турган једикпес-тутактарды кезем критикалап, ол ок өйдө колхозтогы эн артык, озочыл баштангайды пропагандировать эдет.

Агитбригада быјыл «Выборлордон — выборлорго јетире», «Мал ижи — төс учурлу керек», «Бастыра ийде-күчти мал азыраарына» деп тематикалу программа белетеп тургускан. Коллективке эн артык колхозчылар, специалисттер, культишчилер кирип јат. Олор-

дын тоозында шофер Тайтаков Сергей, малчы Минаков Николай, үредүчи Н. В. Оруспаева ла өскөлөри де.

Агитбригаданын сценарийлерин культуранын ченемелдү ишчизи Зинаида Яграшева тургузып, оны өткүрерин башкарып јат. Агитбригада Көзүл, Озерное, Кайсын јурттарга, коштой јаткан Јодралу, Мөндүр-Соккон јурттарга јүрүп јат. Онын программазы аймакта да канча-канча катап көргүзилген.

Культуранын јурт тураларындагы агитационно-художественный бригадалары керегинде мактулу сөс айдар арга бар. Олордын тоозы улай ла көптөп јат. Эмди аймакта андый 9 коллектив иштейт. Аймакта јылдын ла андый бригадалардын конкурс-көрүзи өткүрилип турат.

Ак-Јалангайдагы Культуранын туразынын «Луч» деп атту агитбригадазына 14 кижии кирип јат. Онын ижин В. П. Константинов ло В. Третьяков башкаргылайт. Агитбригаданын ижинде јурт Советтин председатели Г. Б. Ключкин база туружат. Коллектив јаскы кыра ишти, мал кыштадарын јенүлү божотконына учурлаган агитспектакльды сүрекей јилбүлү өткүрген. Клубтын сценазында чечектер тургузылган, плакаттар кадалган. Композитор В. Гамалиянын кожоньнын күүзиле коштой сценага агитбригада чыкты. Спектакльдын баштапкы бөлүги колхозтын озочылдарына, кыра ла мал ижиндеги социалистический мөрөйдө јенү алгандарга учурлалган.

Андай озочылдар хозяйстводо ас эмес. Темдектезе, механизаторлор Сеулеков Виктор, Д. С. Загнибеда олор јаскы иштин план-јакылтазын 200 процентке бүдүргендер, Топычева, Гуралева, Романенко нөкөрлөр сеялкаларга үрен аш јетирерин үзүк јоктон јеткилдегендер, өскө дө көп озочылдарга уткуулдар ла музыкальный берилтелер учурлалган. Колхозтын он кижизи «1978 јылдагы социалистический мөрөйдин јенүчили» деген Знакла кайралдаткан, хозяйствого КПСС-тин райкомьнын ла аймакисполкомнын улалып јүрер Кызыл маанызы берилген.

Агитбригада колхозчылардын јарым јылга бүдүрген иштери, алдында турган јаан задачалары ла пландары керегинде айдып, оны көдүринилү сөслө, музыкала јарандырган.

Је агитбригаданын ижи јангыс мыныла божобой јат. Экинчи бөлүкте једикпес-тутактарды критикалап, шоодор номерлер болгон. Јалкуларга, аракызактарга ла өскө дө «күлүктерге» тын ла једишкен. Колхоз-тын сүрекей баалу техниказы бир де шинжү јок туруп јат, оны болгон ло улус тоноп браатканын агитбригаданын члендери көрүп алгандар. Ол ло күн энгирде анда каруул да тургузылган, јалјыр кылыктар да токтогон. Јурттын ичин де јарандырарынан ас эмес иштер өткүрилген. Темдектезе, Ануй сууны кечерге улус узак өйгө шыралап јүрген. Азыйгы салган күр чирип, јайрадыларга једе берген. Агитбригаданын члендери мыны частушкада сөгүп ийерде, јаан удабай ла күр јазалып калган.

Кырлыктагы, Көмүр-Оозындагы, Экинурдагы Культуранын тураларынын ижи чокум программазыла, өдүнгизиле аныланат. Андагы коллективтер јангыс ла улустын күүн-санаазын өрө көдүрерге амадап турган эмес, је озочыл ченемелди таркадарына, једикпес-тутактарды токтодорына јаан ајару эткилейт.

Эмди аймактын ишкүчиле јаткандары общественный малга јеткил ле тойу-ток азырал белетеер ишти көндүктирип ийдилер. Культуранын ишчилери «Идеологический, политико-таскадулу ишти онон ары јарандырары керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин јөбиле башкарынып, база тогус агитационно-художественный бригадалар гөзөөр молју алган. Ол молју партиянын Төс Комитединин јөбине чокум каруу болуп јат.

Г. Кибирева.

УЛУСТЫН БОЛУШТУ ХОЗЯЙСТВОЗЫНА АЖАРУНЫ ТЫНГЫДАР

Совет албатынын жадын-жүрүминин материалый кемин бийиктедери, культуразын жарандырары жанынан партия тургускан төс задачаны жүрүмде бүдүреринде журт хозяйствонун учуры жаан.

Эмдиги өйдө улус аш-курсакты, промышленность журтхозяйствонун сырьены керексип турганын колхозтор ло совхозтор жеткилдеп жадылар. Оныла коштой бу керекте колхозчылардын, ишмекчилердин ле служащийлердин акту бойынын болушту хозяйствонун учуры база ас эмес. СССР-дин Конституциясында мынайда айдылган: «Улуста тузаланатан жер болор аргалу. Ол жерди болушту хозяйство тударга (мал ла куш өскүрерге), огород саларга ла сад өскүрерге закондо айдылганы аайынча государство ло колхозтор берип жат».

Бистин областьта тогузынчы бешжылдыктын жылдарынын туркунына улустын акту бойындагы болушту хозяйствонун 26,5 мун центнер сүт, 33,5 мун центнер эт, 5,0 мун центнер түк садып алды. Жаңыс ла өткөн 1978 жылда бистин областьтын улусы государственного акту бойынын болушту хозяйствонун 4390 центнер сүт, 1475 центнер эт, 1350 центнер түк саткандар.

Улустын акту бойынын болушту хозяйствонун малдан алган продукталарды государственного эн ле көп Майма аймак садып туру.

1979 жыл башталарда областьтын улусында акту бойлорынын 43283 тын уй мал, эмезе областьта бар бастыра уй малдын 25,1 проценти, 91304 тын кой ло эчки, эмезе областьта бастыра бар койлордын ла эчкилердин 7,9 проценти, 5248 жылкы, эмезе областьта бастыра бар жылкылардын 10,4 проценти болды.

Же андый да болзо, улустын акту бойындагы малынан алган продукцияны (этти, сүтти, түкти, өскөлө-

рин де) государствотога садып турганы калганчы жылдарда ненин де учун астай берди. Картошканы, маала ажын жууры астаган.

Айыл жанындагы участок жерлер, өскө дө аргалар мал өскүрерине жетире тузаланылбай барды. Эмдиги өйдө улустын акту бойлорындагы уйлардын тоозы 1971 жылда болгонынан чик-жок астаган.

Улустын бойлорындагы малдын тоозы ненин учун астап турган дезе, бу керекке жербойындагы Советтер, хозяйстволордын ла организациялардын башкараачылары кичеемел этпей жадылар деп айдарга жараар. Шак ла онын учун Турачак, Ондой, Кан-Оозы аймактар улустын бойындагы малынан алган продукталарды государството, тогузынчы бешжылдыктын жылдардагызына көрө, чик-жок ас садып турулар.

Туулу Алтайда көп нургуны колхозтордын ла совхозтордын экономиказы калганчы жылдарда билдирүлү тынгий берди. Оныла колбой колхозтордын ла совхозтордын ишмекчилеринин ижи учун акча алыжы көптөди, жадын-жүрүмнин материалый аргалары жаранганы жарт. Же керектер анайда жарана берди дейле, эмди улуска бойынын хозяйствозы, малы керек жок дейле, бу суракты туура таштаарга жарабас.

Журт жерде журтап жаткан улус бойынын жийтен курсагынын көп нургунын акту бойында бар болушту хозяйстводон, эки-жангыс малынан алып туру. Бүгүнгү күнде экономический тын, озочыл да колхозтор ло совхозтор бойлорынын ишчилерин бастыра керектү сүтле, этле, маала ажыла, картошколо жеткилдеер аргалары жок.

Администрацияны, партийный ла профсоюзный организацияларды хозяйствонун текши экономиказын тынгытканыла коштой колхозчыларга, ишмекчилерге ле специалисттерге акту бойында болушту хозяйство, мал тударына жөмөлтө эдип, кичееп турган колхозтордо ло совхозтордо бастыра улус не ле керектү аш-курсагы жеткил журтап жадылар.

Областьта колхозтор ло совхозтор тузаланбай турган, машиналар өтпөс, техника тузаланар арга жок көп одорлор, өлөң чабар жерлер бар. Жылдын ла ол жерлер тузаланылбайт, өлөңги чабылбай артат. Андый жерлерди колхозтордын ла совхозтордын башкараачы

чылары малду колхозчыларга, ишмекчилерге ле служащийлерге өлөнг эдерге берген болзо, жаан туза болор эди.

Хозяйстволор эмди тургуза туш улуска бойына өлөнг эдип аларына техника берер аргазы жок. Же андый да болзо, элден озо пенсионерлерге, кенеген улуска ла өлөнг эдип алар аргазы ас өскө дө улуска колхозтор ло совхозтор техникала болужарын база сананып көрөр керек.

Колхозчыларга ла ишмекчилерге, журттагы интеллигенцияга бойынын малына өлөнг эдип алар жерлер, олордын малын одорлодып кабырар жерлер берип, жартамал ишти элбеде өткүрип, жербойындагы Советтер өлөнг ижине чыдаар ончо улусты бу ишке көдүргилейт. Ол жерлерде чапкадый бастыра жерлердин өлөнгин чаап, жуунадып обоолойло, жангыс ла общественный малды эмес, улустын акту бойлорындагы да бар малды кыш чыгара жийтен өлөнглө жеткилдеп алып жадылар.

Өткөн 1978 жылда бистинг областъта государственного садылган бастыра түктинг 4 процентин, ноокынын 23 процентин, маала ажынын 12 процентин, картошконунг 78 процентин улустаг садып алган.

«Бис колхозчылардын, ишмекчилердин ле служащийлердин акту бойындагы болушту хозяйствозы керегинде кичеенер учурлу. Ол аш-курсакты текши көптөдөтөн жаан арга болуп жат» — деп, нөкөр Л. И. Ережнев КПСС-тинг Төс Комитедининг июльский (1978 ж.) Пленумында айткан.

Улустын бойынын болушту хозяйствозы журт жерде журтап жаткан улусты курсак-тамакла жеткилдегенине үзеери городторго апарып садатан товарный продукция берип жат. Же бүгүнгү күнде орооннын журт жерлериндеги улустын бойындагы хозяйствозы уйан, малы ас. Журттагы кажы ла 100 кижиге бажына 14 уй, 15 чочко, 26 кой келижет. Бу ас. Улустын бойындагы болушту хозяйствозын өскүрерге жаш мал садып алары, азырал жанынан болужары керегинде КПСС-тинг Төс Комитедининг июльский Пленумынын жөби улуска малды көптөдөр арга берер.

Бойында болушту хозяйство тудары, мал өскүрери — күч иш, жер ижиле, азырал белетеериле, малды

жайы-кыжы кичеериле колбулу. Онын учун ол иштерди жеңилтер аргалар бедреп табатаны — бүгүңги күнде журт жерде башкараачы ишчилердин алдында турган жаан учурлу задача. Бу задачаны жеңүлү бүдүргенинен журт ишчилерде бойында болушту хозяйство болоры камаанду.

Орооннын кезик жерлеринде, ол тоодо бистин Алтайский крайда, улустын саап турган уйларын бириктирип азырап турган ченемел бар. Хозяйстводо улустын уйларын тудатан типовой кажаан тудуп жат. Кажаанда уйларды сугарары, азырал берери, өтөк чыгып чыгарары механизировать эдилген. Ол уйларды азырап кичеейтен бир кижжи көстөп чыгарылат. Кандый азыралды качан, канча кирези берерин хозяйствонун баш зоотехниги тургузат. Уйлардын эелери селижип, уйларды азыраарына болужып, саар өйи жеткенде сүдин саап алгылайт. Бойына керектү сүтти артыргызала, артыктузын ол ло жерге государственного садып ийет.

Журт жердеги улус бойында болушту хозяйство тудар, куш, мал өскүрер аргалар көп. Олордын көбизи бүгүңги күнде тuzаланылбай артып жат. Бастыра аргаларды тuzаланала, бу жаан учурлу керекти ичкери көндүктирерге колхозтор, совхозтор, заготовкалардын ла садунын организациялары өмөлөжөри, советский органдар ла партийный организациялар башкарары керектү. Анайда бис журтхозяйственный продукцияны, аичадала малдан алар продукталарды, көптөдөри жанынан партия тургускан задачаны түрген ле жеңүлү бүдүрерис.

В. Манаев,

КПСС-тин обкомында журтхозяйственный бөлүктин инструкторы.

БИСТИН КАЛЕНДАРЬ

РУМЫНИЯ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ РЕСПУБЛИКА

(Фашистский базынчыктан јайымдалганынын 35-чи жылдыгына)

23 августта румын албаты национальный байрамын — јайымдалганынын Күнин темдектеер. Бу күнде 35 жыл мынанг кайра онын јуу-јепселдү восстаниези јенүлү божогон. Ол восстание Советский Черү гитлеризмге удурлажа тартыжып, јаан учурлу јенүлер алып турган айалгаларда өткүрилген. Румыниянын историзында јангы өй башталган. Социализмди төзөп бүдүрер јолго туруп алып, коммунисттерге баштаткан румын албаты Советский Союзла, өскө социалистический ороондорло сүрекей јуук өмөлөжип иштеп, јангы јүрүмди төзөөринде јаан једимдерге једип алган. Индустриализацияны өткүрген политиказынын шылтузында республика сондогон аграрный ороонотын өзүмдү индустриально-аграрный государство болуп барган. Промышленность онын экономиказынын төс учурлу бөлүги болуп јат. Бу өйдө ороондо бастыра 1948 жылдын туркунына чыгарган промышленный продукцияны јети күнге чыгаргылап јат. Индустриянын јуу алдындагы Румынияда болбогон јангы бөлүктери табылган: тракторлор, автомобильдер, керептер, приборлор эдери ле көп тоолу оног до өскөлөри. Бешјылдыктардын жылдарында социалистический экономиканын материально-технический төзөлгөзи төзөлгөн. Терен кубулталар јурт хозяйстводо өткүрилген. Албатынын јүрүминин материальный ла культурный кеми өзүп јат. Республикада тын өзүмдү социалистический обществоны төзөп бүдүретен программа јүрүмге өткүрилет. Ишкүчиле јаткандардын ийдекүчтери РКП-нин (1974 ј.) XI съездинин, партиянын (1977 ј.). Национальный конференциязынын јөптөрин ле алтынчы (1976—1980 јј.) бешјылдык планнын ја-

кылталарын бүдүрерине ууландырылат. Производствоны арбындадар сурактарга, иштин арбынын көптөдөрине, албаты хозяйствонун астам-кирелтелү болорын бийиктедерине жаан ажару жетирилип туру. Варшавский Договор деген Организациянын ла СЭВ-тинг члени болуп тура, Румыния ол организациялардын ижинде эрчимдү туружып жат. Телекейлик керектерде СРР карындаштык ороондорло кожо социалистический на- жылыкты тыгыдары учун, амыр-энчү ле ичкери өзүм учун тартыжат.

ТООЛОР ЛО КЕРЕКТЕР

Румыния Социалистический Республика Европанын түштүк-күнчыгыш талазында жадат, онын жери 237,5 мунг кв. км. Орооннын албатызы (1978 жылдын январь айында) 21,8 млн. кижиге болгон. Албатынын кабортозына шыдары городтордо журтап жат. Индустрияны өскүргенинин түрген тебүлери городтордын тоозы көптөөрин түргендеткен. Одүп жаткан бешжылдыкта улус журтап жаткан 120 жер городтын статусын алар.

Республиканын национальный кирелтези 1977 жылда, жуу алдындагы өйдөгизине көрө, 38,9 катапка көптөгөн, өткөн жылда ол 9 процентке өзүп калган, 1979 жылда онын өзүми 11,3 процент болор.

1951—1977 жылдарда орооннын промышленносында иштин арбыны, США-дагызына көрө, 3,2 катап түрген өскөн Иштин арбыны өскөнinin шылтузында 1977 жылда промышленный производствонун кожолта өзүминин 78 проценти жеткилделген.

1950—1977 жылдардын туркунына ороон ичинде электроэнергияны иштеп алары 2 млрд киловатт-часка өскөн деерге жараар, ар-бүткен газты киловатт-частан 60 млрд иштеп алары 3 млрд. куб. метрден 33 млрд. куб. метрге жаткен.

1951—1977 жылдардын туркунына республикада машиналар эдеринин эдимдерин чыгарары 89 катапка көптөгөн. Одүп жаткан бешжылдыктын эки жылына машина эдеечилер продукциянын 3 мунган ажыра жагы ла жарандырылган бүдүмдерин көптөдө эдерине көчкөндөр.

БАЖАЛЫҚТАР

Идеологический ишти колбоштыра өткүрер	1
Идеологический ишти — ойдинг некелтезине	7
Жартамал иш — өлөң ижинде	10
Писатель ле эмдиги ой	14
Библиотекаркардын ижи жаңы тебү алынат	18
Агитбригадалар јорукта	23
Улустын болушту хозяйствозына ајаруны тыгыдар	26
Бистин календарь	30

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 8/VIII 1979 г. Формат 60×84¹/₁₆. Усл. п. л. 1,86. Уч.-изд. л. 1,4. Тираж 530 экз. Цена 5 коп. Заказ 2935. АН 11816

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36, Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

5 акча

ГОРНО-АЛТАЙСК · 1979